

Warszawa, 08-02-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.7043.15.2023.MB/TO

Pan

Mariusz Błaszczak

Minister Obrony Narodowej

via /ePUAP/

Szanowny Panie Ministrze

W rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 kwietnia 2022 r. (Dz.U., poz. 1200, Załącznik nr 1.VI.41) określającym normy bielizny osobistej oraz pościeli dla żołnierzy zawodowych zostały uwzględnione elementy kobiecej garderoby. W tabeli w poz. 8-10 znalazły się odpowiednio biustonosz (8), figi damskie (9) oraz kostium kąpielowy (10). Należności te (biustonosze 3 szt. na rok, figi 12 szt. na 2 lata oraz kostium kąpielowy 1 szt. na 2 lata) przysługują jednak wyłącznie żołnierzowi-kobiecie studentowi w akademii, szkole i uczelni wojskowej, szkół podoficerskich Wojsk Lądowych i Sił Powietrznych oraz Akademii Wojsk Lądowych, Lotniczej Akademii Wojskowej i Wojskowej Akademii Technicznej, a także szkoły podoficerskiej Marynarki Wojennej i Akademii Marynarki Wojennej. Żołnierzom zawodowym (zarówno mężczyznom jak i kobietom) pozostałych, wyodrębnionych grup żołnierzy, przysługuje bielizna letnia oraz zimowa, względnie specjalistyczna (np. pletwonurkowie). Bielizna letnia oraz zimowa wydawana jest także żołnierzom niezawodowym (w tym np.

dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej) - na podstawie rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 maja 2022 r. w sprawie umundurowania i wyżywienia oraz innych należności wydawanych żołnierzom niebędącym żołnierzami zawodowymi (Dz.U. z 2022 r. poz. 1131, Załącznik Nr 2 Lp. 20 i 22).

Z moich ustaleń wynika, że co do zasady, w skład bielizny letniej lub zimowej wchodzi: koszulka, spodenki/kalesony, co z kolei może oznaczać, że bielizna nie jest dostosowana do płci żołnierzy. Naturalnie należności nie zawsze wydawane są w naturze, a w takim przypadku mają zastosowanie przepisy w sprawie równoważników pieniężnych przysługujących w zamian za umundurowanie (np. art. 330 ust. 1 pkt. 2 oraz art. 334 ust. 1 ustawy o obronie Ojczyzny). Wydaje się, że stosowanie takiego rozwiązania może być nawet korzystniejsze dla samych zainteresowanych, gdyż będą oni mogli/ły bez trudu dobrać poszczególne elementy bielizny do własnej budowy ciała.

Z analizy obowiązujących przepisów regulujących należności mundurowe poszczególnych służb wynika, że tylko dwie formacje tj. Służba Ochrony Państwa oraz Służba Celno-Skarbowa w swoich regulacjach uwzględniły taką należność dla kobiet i mężczyzn. W obu przypadkach należność ta może być, lub odpowiednio - jest realizowana w formie równoważnika pieniężnego.

W Służbie Ochrony Państwa funkcjonariuszom - kobietom w służbie stałej i przygotowawczej, w zamian za elementy umundurowania wydane funkcjonariuszom - mężczyznom, wydaje się: spódnicę (lub spodnie damskie) do mundurów, czółenka damskie zamiast półbutów, kozaki damskie zamiast trzewików zimowych, rajstopy letnie zamiast skarpet letnich koloru czarnego, rajstopy zimowe zamiast skarpet

zimowych koloru czarnego. Ponadto funkcjonariuszom-kobietom wydaje się: biustonosz 2 szt. na 1 rok, figi damskie 2 szt. na 1 rok¹.

Z kolei w Służbie Celno-Skarbowej w wykazie składników umundurowania, za które przysługuje równoważnik pieniężny zostały wymienione (nie podlegają wydaniu w naturze): podkoszulek letni, podkoszulek zimowy, figi dla funkcjonariusza kobiety, biustonosz dla funkcjonariusza kobiety, rajstopy dla funkcjonariusza kobiety w kolorze beżowym, slipy dla funkcjonariusza mężczyzny, kalesony dla funkcjonariusza mężczyzny, skarpety w kolorze czarnym².

Wobec powyższego na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2020 r., poz. 627 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o informację czy resort dostrzega potrzebę dostosowania bielizny zimowej i letniej do różnic wynikających z płci wszystkich żołnierzy zawodowych i niezawodowych.

Jednocześnie będę zobowiązany za informację, jakimi kryteriami kierowano się Minister przyznając bieliznę z uwzględnieniem płci wyłącznie żołnierzom - studentom uczelni, akademii i szkół wojskowych.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

¹ Uwaga nr 1 do zestawu nr 1 norm umundurowania galowego i wyjściowego dla funkcjonariuszy w służbie stałej i przygotowawczej załącznika nr 8 normy należności umundurowania i norm ubrania typu cywilnego do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie umundurowania funkcjonariuszy SOP (Dz.U. z 2018 r., poz. 1113).

²² Załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 września 2018 r. w sprawie umundurowania funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej - Dz.U. z 2022 r., poz. 901)